

משפט הבכורה

התורה מתייחסת לאדם שיש לו שתי נשים, "האחת אהובה והאחת שנואה" (כא טו), כששתי הנשים "ילדו לו בנים", ובנו הבכור הוא מן השנואה. התורה אוסרת על אדם זה לבכר את בן האהובה, ומצווה עליו לנהוג על פי שורת הדין למרות נטייתו הטבעית: "כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים בכל אשר ימצא לו כי הוא ראשית אנו לו משפט הבכרה" (שם יז).

ביטויים רבים בפרשה זו מזכירים לנו מקרה דומה מאוד - פרשת הירושה בבית יעקב. גם שם אנו קוראים על אדם הנשוי לשתי נשים, האחת אהובה: ויאהב יעקב את רחל (בראשית כט יח), והאחת שנואה: וינרא ה' כי שנואה לאה... כי שמע ה' כי שנואה אנכי (שם כט לא-לג). גם שם, שתי הנשים ילדו לו בנים: "כי ילדתי לו שלשה/ששה בנים" (כט לד; ל כ), כשהבן הבכור, ראובן, הוא מן השנואה. באופן מיוחד בולטת ההשוואה בין ההכרזה בפרשתנו, לפיה בן השנואה "כי הוא ראשית אנו לו משפט הבכרה", ובין דברי יעקב לראובן: "ראובן בכרי אהבה פהי וראשית אוני" (בראשית מט ג). ייתכן שאף הביטוי שבפרשתנו: "יכיר" - עומד כנגד "הכיר" לא הפתנת בנך הוא אם לא. ויכירה... (שם לו לב-לג). מה אפוא כוונת התורה ברמיזה הברורה לפרשת יעקב ובניו?

מסתבר, שגם יעקב העדיף את בן האהובה על פני בן השנואה, שהרי דווקא ליוסף נתן יעקב חלק כפול בנחלת הארץ (בראשית מח ה, כב, ובמפרשים שם), וכמפורש בדברי הימים: "ויבני ראובן בכור ישראלי כי הוא הבכור ויבחר לו יצועי אביו נתנה בליתו לבני יוסף בן ישראלי ולא להתייחס לבכרה" (דה"א א ה). מפסוק זה נראה שיעקב נהג כשורה כשהעביר את הבכורה ליוסף, כיוון שראובן חילל את יצועי אביו ועל כן קבע אביו: "אל תוותר!" (בראשית מט ד, וביאר רש"י שם: "אל תתרבה ליטול כל היתרות הללו שהיו ראיות לד"). אך לאור זאת מתעצמת השאלה - מדוע רמזה התורה לפרשת יעקב ובניו, אם דווקא בפרשה זו נהג יעקב מבחינה מעשית בדיוק להיפך?

נראה, שהרמיזה לפרשת יעקב נועדה להסביר את הצורך בקביעת דין ירושת הבכור. פרשת בני יעקב מתארת לאיזו קיצוניות ניתן להגיע במאבק בין אחים, ובפרט בין בני נשים שונות. גם אם במקרה הספציפי נהג יעקב כשורה, ובמושגים של פרשתנו - לפי "משפט הבכרה" על החרוגים שבו, מכל מקום - עצם התזכורת לפרשות סוף חומש בראשית מחדדת את הצורך להימנע ככל האפשר בחלוקת הירושה מהעדפות הנובעות מתחושות רגשיות, ולנהוג אך ורק לפי "משפט הבכרה".

טומאת המחנה וקדושת המחנה

התורה מצווה בפרשתנו על קדושת המחנה (כג, י-טו), ומתייחסת לשני היבטים ספציפיים: האחד, יציאתו של בעל קרי מחוץ למחנה עד הערב, והשני - עניין הפרשת הצואה ב"יד" שתימצא מחוץ למחנה, וכיסוי הצואה בעזרת יתד. דינים אלו מנומקים באופן ברור: "כי ה' אלהיך מטהלך בקרב מטהלך להצילך ולתת איביך לפניך והיה מנהיך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך" (שם טו).

אין זו הפעם הראשונה בתורה שבה נזכר דין הרחקת אנשים מן המחנה. גם בפרשת נשא הוזכר הציווי לשלח מן המחנה: "כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש" (במדבר ה, ב), וגם שם הוזכר נימוק דומה: "ולא יטמאו את מנהיכם אשר אני שכן בתוכם" (שם ג). ברם, מדוע קיים הבדל ברשימת הטמאים בשתי הפרשות? מדוע בפרשתנו מוזכר בעל קרי, בעוד שבבמדבר מוזכרים צרוע, זב וטמא לנפש?

נראה, שלמרות הדמיון שבין הפרשות, הרי שיש הבדל משמעותי ביניהם. בספר במדבר ישנה התייחסות למחנה במצבו הרגיל, שבו הקב"ה "שכן בתוכם". ואכן, המשכן נמצא באמצע המחנה, ויש צורך להרחיק ממנו כל טומאה, כדי שבני ישראל "לא יטמאו" את המחנה שבו שוכן ה'. אולם, בעל קרי אינו נחשב כמייצג טומאה (בניגוד לצרוע, זב וטמא לנפש, הטמאים מצד עצמם), ולכן אין הוא נשלח מחוץ למחנה. לעומת זאת, בפרשתנו מדובר במחנה היוצא למלחמה, ובו הקב"ה "מתהלך בקרב מנהיך" (כמו המקום הנוסף בתורה שבו נזכר ביטוי זה: "קול ה' אלהים מתהלך בגן לרוח היום" [בראשית ג, ח]). על כן, במחנה המלחמה אין כל התייחסות מיוחדת ל"טומאה", הרלוונטית להקשר של משכן ומקדש. לעומת זאת, לגבי מחנה מוזכרת הדרישה של "והיה מנהיך קדוש". קדושה נפגמת לאו דווקא על ידי דברים טמאים, אלא גם על ידי דברים מאוסים. על כן, המושגים השליליים בפרשה הם "דבר רע" (כג, י) ו"ערות דבר" (שם טו), והם שפוגמים בקדושת המחנה.

ספר דברים מתייחס למציאות שבה עם ישראל שוכן בארץ, ועל כן, אין בו מושג של "מחנה" במובן של מציאות בני ישראל במדבר. ההקשר ההלכתי של "מחנה", פרט לתיאור המציאות של בני ישראל במדבר, מופיע בספר דברים רק בששת הפסוקים שבהם אנו עוסקים - במציאות של מלחמה (והמילה "מנהיך", כדרך של מילים מנחות, מופיעה כאן שבע פעמים). במחנה היוצא למלחמה אין משכן, ועל כן אין מקום להזכיר במיוחד את אלו הנכללים בקבוצת הטומאה, והדגש הוא על אלו הפוגמים בקדושת המחנה. רק שמירה על קדושת המחנה תביא, בסופו של דבר, לתוצאה הרצויה: "להצילך ולתת איביך לפניך".

שבת שלום

מתוך "נקודת פתיחה" / הרב אמנון בזק

”כִּי תִבְנֶה בַּיִת חָדָשׁ וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגִגֶּד וְלֹא תִשֵּׂים דָּמִים בְּבֵיתְךָ כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ” (דברים כב, ח)

כדי למנוע אסון עתידי. התורה דורשת לא רק תגובה לסכנות קיימות, אלא יצירת מנגנונים שימנעו אותן מראש.

במנהיגות אפקטיבית מבוססת על חשיבה קדימה, אחריות ופראקטיביות. בדיוק כפי שהתורה מטילה על בעל הבית חובה לצפות סיכונים ולמנוע תאונות, כך גם בעולם הניהול: על מנהל לחשוב כמה צעדים קדימה, לצפות קשיים, ולבנות תשתיות מונעות עוד לפני שמתחילים בעשייה.

- ניהול סיכונים (Risk Management): זיהוי מוקדם של נקודות תורפה בפרויקט.
- תכנון מקדים: בניית תהליכים ובקורות איכות (QA) כבר משלב התכנון.
- ניהול ידע ולקחים: הפקת לקחים מפרויקטים קודמים והטמעתם.
- תרבות ארגונית בטוחה: יצירת סטנדרטים למניעת טעויות ומחדלים מראש.
- ניהול מידע ארגוני לצורך Re-use ללא צורך להמציא את הגלגל מחדש.

ההצלחת מנהל נבחנת לא רק בפתרון בעיות אלא במיניעתן. מצוות "מעקה לגי" מלמדת אותנו שתכנון מוקדם, מנגנוני הגנה והיערכות חכמה מונעים משרים, מצילים משאבים, ובונים תרבות ארגונית אחרת.

הפסוק הפותח את פרשת כי תצא הוא: "כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ וַנִּתְּנוּ יָ-הוָה אֶ-לֶיְחֶיךָ בַּיָּד וְשָׁבִיתָ שְׁבִי' " (דברים כא, י).

ההמסר הוא, שהחיים מזמנים אתגרים בהם נדרשת פעולה נחושה לצד שמירה על ערכים; גם בשדה הקרב, הפיזי או המטפורי, יש מקום למוסריות, אחריות ורוחניות.

🙏 שבת שלום ובשורות טובות
בועז עוגן

לעילוי נשמת
עמית בונצל הי"ד, בן נועה ויצחק
דועי מרום הי"ד, בן טלי ורענן

שבת
י"ג אלול ה'תשפ"ה (6/9/2025)

כניסת שבת
יציאת שבת
צאת שבת ר"ת
הפטרת השבת:
ישעיה פרק נ"ד, אי - רני ע
פרקי אבות:
פרקי אבות א-ב

4:47	עולות השחר 90 ד'נ(מע')
5:07	עולות השחר 72 ד'
5:33	זמן טלית ותפילין
6:18	הנץ החמה
8:52	סוף זמן ק"ש למג"א
9:28	סוף זמן ק"ש לגר"א
10:07	סוף זמן תפילה למג"א
10:31	סוף זמן תפילה לגר"א

13:10	מנחה גדולה
16:20	מנחה קטנה
17:40	פלג המנחה
18:59	שקיעה

צאת הכוכבים לר"ת 20:12

<u>דף יומי בבלי</u>	הוריות ה'
דף יומי ירושלמי	כתובות עא
עמוד יומי במשנה ברורה	חא סג:
<u>רמב"ם פרק יומי</u>	שכירות ז'
רמב"ם ג"פ	שגגות יב
משנה יומית	מנחות - א ג'

ט. ההפך מטמא.
י. כינוי לחודש.
כ. בפרשתנו מופיע פסוק שארבע מילותיו תואמות לפסוק במגילת אסתר.
ל. מילת איסור שחוזרת מספר רב פעמים בפרשה.
מ. שיבולים שהבשילו.
נ. מרוחקים.
ס. ילד שאינו שומע בקול הוריו נקרא...
ע. שכחת אותו בשדה אסור לשוב לקחתו.
פ. מוצאו של בן בעור.

א. לא בכיסך ולא בביתך. גדולה וקטנה.
ב. ה' הפך את קללותיו לברכות.
ג. התורה חִיְבָה לעשות לו מעקה.
ד. פעולה בה אסור לחסום את השור לפי הכתוב.
ה. אחת המצוות בפרשה.
ו. השלימו: " _____ מִחֻיָּךְ קִדּוֹשׁ..."
ז. בשבת לפני פורים פרשה זו קוראים.
ח. בהמה המוזכרת באיסור כללני בהמה.

כִּי יִקְרָא קֵן צִפּוֹר לִפְנֵיךְ בְּדֶרֶךְ
כָּל עֵץ אֲוֶל עַל הָאָרֶץ אֲפֹרֹתִים
אֲוֶל בְּיָצִים וְהָאֵם רִבְצָת עַל
הָאֲפֹרֹתִים אֲוֶל עַל הַבְּיָצִים לֹא
נִשְׁחַת הָאֵם עַל הַבְּנִים" (במדבר כב ו)

אחת המצוות שאין להן הסבר ברור בתורה היא מצוות שילוח הקן. אם אדם רואה קן שבו ביצים או אפרוחים, אסור לקחת את האם ואת הביצים או האפרוחים, אלא מצווה לשלח את הציפור הדוגרת ליהיה ולקחת רק את הביצים או את הגוזלות.

ביצי כוורן, בקן שהוא גומא
שנחפרה על האדמה. צולם
בשמורת חמוקי ניצנה.

גילום והקשר : אבי אלטלף

ממשיכים לאורו של אור

ערב לימוד לזכרו של יקירנו אור ברנדס הי"ד

שיעור בליקוטי מוהר"ן בבית הכנסת "משכן אור"
רחבת כלנית, שכונה ט', שהם

יום שלישי י"ז באלול | 09.09.25

הרב אלחנן ניר

כולל השקת הספר זכרנו לחיים של הרב אלחנן ניר

יום שני כ"ז תשרי | 20.10.25

הרב רן וובר

התכנסות, קפה ומאפה 19:40

תפילת ערבית 20:00

השיעור יתחיל בע"ה מיד אחרי התפילה

ספר תורה – ילדי שוהם

בעז"ה בקרוב מאוד זה קורה. הארוע לו חיכינו וציפינו..
קרוב ל 7 שנים מאז שהתחלנו. אי"ה בתחילת חודש
תשרי הבעל"ט נכניס את ספר התורה, ברוב עם.
פרטים בהמשך...

בעז"ה ספר התורה יכנס לבית המדרש ה"גיבורים"
שבבית ספר אבני החושן. הספר ישרת בשוטף את בית
המדרש וארועים פרטיים בתיאום.

עדיין ניתן למסור שמות להנצחה בתיק הספר תורה!
לפרטים נוספים 054-3050611

אנו מקדמים בברכה את

הרב יצחק שמלוב
ואשתו הרבנית בתיה

לרגל המעבר שלהם לשוהם
והצטרפותם לבית המדרש
הקהילתי
ולהפצת התורה בשוהם.

הרב רן כלילי
ורבני בית המדרש
הקהילתי

מתחם אולפנת שלהבת.
מול זמורה 19, שוהם

ב' ד' ה' 16:30-18:30

ו' 9:30-12:30

מבצע ספטמבר!!!

בהצלחה לתלמידים ולמורים בשנת הלימודים החדשה!!!
החגים תיכף כאן, ואנחנו מתכוננות עם מבצע החודש -

כלי מטבח

מתנה על כל קניה מעל מאה ש"ח !!!

שני, רביעי וחמישי 16:30-18:30

שישי 9:30-12:30

בכל שנה, ניתן לרכוש במרוכז את

לוח דינים ומנהגים
לשנת תשפ"ו
בעריכת יהודה איזנברג

המעוניינים
אנא פנו ליוסי מונזון
054-778-4823

לשנה טובה תכתבו

לעילוי נשמתה של שיר מונזון ע"ה,
בת קהילת שוהם

גשוהם

מי שנוקד במהלך השבת לגוי של שבת בסביבות מרכז שוהם,
מוזמן לפנות ליוסי מונזון, רח' הזוהר 14, דירה 5.
במוצ"ש, נא לזכור להעניק לרוז, המטפלת הזרה של אימי, תשלום
עבור טרחתה (מינימום 30 ש"ח).
לפרטים: 054-778-4823

לעילוי נשמתה של שיר מונזון ע"ה, בת קהילת שוהם

בס"ד ובחשדלוחנו

השבת לא תתקיים
פעילות בסניף

בעקבות שבת הפסקה בין צוות תשפ"ה לצוות תשפ"ו

תודה גדולה לשבט קוה שמסיימים את התפקידים, לשבט רגלים
שממשיכים שנה נוספת, ובהצלחה לשבט חיים שמצטרפים!

שני 3 אג' 19:35

שני 3 אג' 18:38

גבר 11:00

בייניש? בת שירות? חייל/ת?
רוצים להתמלא??

בשביכלם! שיעור של הרב סתיו.
בשבת בבית הכנסת אבני החושן (ספרא
אשכנזי)

מיד לאחר מנחה שיעור בענייני דינא.
מומלץ מאוד להגיע עם שאלות.

ניפנש,

שבת שלום!

בס"ד

חודש בספרא

תהילים לילדים
השבת

בשעה 16:00
בביכ"ס אהבת ישראל
(ספרא למעלה).
יחולקו הפתעות וממתקים.
בואו בשמחה!

איל יתחם כחם של ספרי תהילים ופזמונים בעזר רום הימים אורחים אותם בכל עת.
תורע שפנתור תהלים ושברים כל חרצות עולם בעילי אור עילי בלי שום הפרעה.
משמחים למי ארץ עולמים ושלום בחסד ברחמי ברחמים.
(נאמח עזר)

בטיענת דשמיא

סיפורי חז"ל לילדים

חוויתי, מחזק ומשמח!

מיד' שבת

בבית המדרש בספרא

10:00-10:15

שלוך לכל ילד

בואו בשמחה!

רונות כליילי

השיעור מוקדש לזכות חיילי צה"ל וצינחונם.

להחרות החטופים ולרפואת הפצועים

שהם

השבת לא תתקיים
פעילות בסניף

בעקבות שבת הפסקה בין צוות תשפ"ה לצוות תשפ"ו

תודה גדולה לשבט קוה שמסיימים את התפקידים, לשבט רגלים
שממשיכים שנה נוספת, ובהצלחה לשבט חיים שמצטרפים!

שני 3 אג' 19:35

שני 3 אג' 18:38

גבר 11:00

סיור סליחות בירושלים

- נחיל את הסיור בשכונת משכנות הציורית
- נשיר ניגוני סליחות ושירי ירושלים בליווי נגן
- ביקור ברובע היהודי הרמת כנסית לשנה החדשה
- סיום בתפילה בכותל המערבי

15.9.25 | שני, כ"ב אלול

יציאה בשעה 17:00 חזרה משוערת 23:00
מחיר כולל הסעה והדרכה 140 ₪ לאדם

הרשמה בקישור המצורף

קהילת שוהם משתתפת בצערה של
נאוה שפיצר ומשפחתה
על פטירת אמה
שרה גייגר ז"ל
מן השמיים תנוחמו

פלטות שבת, מיחמים לשבת,
מוצרי חשמל,
החלפה ותיקון דוד שמש

חיים פרידמן
052-294-4211

שרות, אמינות ומחיר ללא תחרות
לחיים פרידמן פנית - לא טעית!

צביקה לשרותכם!

זקוקים לטכנאי מחשבים?
למנעולן?
לאיש מקצוע לצביעת הבית?
לאינסטלטור?

צביקה
054-593-3248

מזל טוב!

לעדי ולערן קרבל
לנישואי הבן
הראל עם רני

לשבי ולאהוד אבירן
להולדת הנכד,
בן לאסף ולעינב

לאן ולעובד ברלוביץ
להולדת הנכדה,
בת לנעה ולאור קדמי

לעדנה ולאשר פאהן
להולדת הנכדה
בת לאור ולליאת

לדבי ולדוד שטרן
להולדת הנכד,
בן לרועי ולאסף

לחוי ולדודי פילוסוף
להולדת הנכדה,
בת לליאב ולעמיקם

ה"י
אלול -
היום
שמכניס
חיות
בחודש
אלול

התזעדות

ה"י אלול

לכבוד הולדת שני המאורות הגדולים
הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן בעל התניא
מסע עוצר נשימה אל שירת הלוויים בבית המקדש
הרב לב לייבמן

יום רביעי < י"ז אלול < 10.9 < בשעה 20:30
באולם בית הכנסת זכור לאברהם
צמוד לגן החבל

ניגוני
נשמה

כיבוד
עשיר

וידאו
מהרבי

- האירוע לגברים ולנשים -

בדיקת תפילין ומזוזות

תתקיים אי"ה על ידי הרב מרדכי עסיס
במהלך חודש אלול, בביתו בתיאום מראש.
ניתן לפנות בנייד 050-7964575

מקווה טהרה לגברים

רחוב מכבים 92, שהם

שעות פתיחת המקווה:

במים ראשון עד חמישי
מעלות השחר עד השעה 12:00 בצהריים

במי שישי וערב חג
מעלות השחר עד כניסת השבת והחג

שבתות ומועדי ישראל
מעלות השחר עד השעה 11:00

לידיעת ציבור הטובלים!

מני חודשי בעלות של 104 ₪
או לרכוש צ"פ לכניסות בודדות (עלות כניסה בודדת 10 ₪)
עלות צ"פ (חד פעמי) - 30 ₪

חובה להתקלח במים ובסבון לפני טבילה

המקווה פתוח לשימוש הציבור

לפרטים נוספים ניתן לפנות
לשכת הרבנות שוהם: 03-9723065

לשאלות הלכתיות: הרב רן כלילי 052-797-4910
לעניינים טכניים: יוסי מונזון 054-778-4823